

...adus

...Rex.

1705.

Foedus Varsaviae die 18/28 Novembris
a. 1705 conclusum.

FOEDUS

inter

Sacram Regiam Majeſtatem

atqve Rempublicam Poloniæ

&

Sacram Regiam Majeſtatem

Sveciæ

CONCLUSUM

Varſaviæ

in Cœnobio Carmelitarum Diſcalceatorum

die XVIII./XXVIII. Menſis Novembris

Anni M DCCV.

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS

In Nomine Sacro-Sanctæ & Individuæ Trinitatis.

Niverſis ac ſingulis, quorum intereſt, notum teſtatumq; ſit. Poſtquam Olivenſe Fœdus, cujus Tabulis ſtabilita inter Regna Poloniæ ac Sueciæ amicitia, quadraginta annorum ſpatio, intemerata viguerat, hoſtili Regis olim Poloniæ, FRIDERICI AUGUSTI, in Livoniam irruptione læſum ac violatum erat; tanti indè motus ſunt ſecuti, qui gravibus quidem utramq; nationem affecerant incommodis, Poloniam verò funeſtis admodùm turbis implicuerant ac diſcordijs. Quas componi cùm utriusqve Regni quàm maximè intereſſet; bonâ verò fide tolli hæc mala ac ſopiri poſſe non viderentur, niſi amoto eorum auctore, cùm quieti communi, tùm Pactorum veterum perpetuitati provideretur: Reſpublica Poloniæ non modò Regem ſibi elegit ac creavit Sereniſſimum Principem STANISLAUM PRIMUM, ſed etiam juſtum præ ſe tulit deſiderium, veterem cum Regno Sueciæ redintegrandi amicitiam, conſolidatisq; cunctis, quæ in priſtino Fœdere mota ac concuſſa invenirentur, arctiori ſibi illud vinculo adſtringendi, ad libertatis ac Jurium ſuorum tuitionem, mutuumq; decus, defenſionem, ac emolumentum. Ad hoc inſtitutum cùm par ſtudium, nec minorem voluntatem Sacra Regia Majeſtas Sueciæ attuliſſet, inter utramq; Regiam Majeſtatem Poloniæ ac Sueciæ, Sereniſſimum ac Potentiſſimum Regem STANISLAUM PRIMUM, Regem Poloniæ, Magnum Ducem Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;, &c. &c. &c. ac Rempublicam Poloniæ, & Sereniſſimum ac Potentiſſimum Regem CAROLUM DUODECIMUM, Suecorum, Gothorum, Vandalorumq; Regem, Magnum Principem Finlandiæ, Ducem Scaniæ, Eſthoniæ, Livoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini, Pomeraniæ, Caſſubiæ, & Vandaliæ, Principem Rugiæ, Dominum Ingriæ & Wiſmariæ; necnon Comitem Palatinum Rheni, ac Bavariæ, Juliaci, Cliviæ & Montium Ducem; &c. &c. &c. conventum eſt, ut conſtituti utrinq; Commiſſarij ac Legati, Varſaviæ congregarentur, quorum operâ negocium non ſalutare minùs, quàm neceſſarium, tractari ac concludi poſſet. Quemadmodum etiam à S. R. Majeſtate Poloniæ & Republica, conſtituti ſunt Commiſſarij, mandatis neceſſarijs, plenâq; poteſtate inſtructi, Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Domini; ex Ordine Senatorio quidem:

dem: Dominus *Nicolaus in Swięcice Swięcicki*, Epiſcopus Poſnanienſis; Dominus *Hieronymus Lubomirſki*, Caſtellanus Cracovienſis, Supremus Dux Exercituum Regni; Dńus *Ioannes Odrowąż Pieniązek*, Palatinus Siradienſis; Dńus *Stephanus Branicki*, Palatinus Terrarum Podlachiæ; Dńus *Franciſcus Grzybowſki*, Caſtellanus Inovładislavienſis. Ex Ordine verò Equeſtri, & quidem ex Provincia Minoris Poloniæ, Dominus *Venceslaus Iaruzalſki*, Vexillifer Terræ Bielſcenſis; Dńus *Alexander Gąſowſki*, Dapifer Terræ Bielſcenſis; Dńus *Caſimirus Skirwſki*, Subdapifer Terræ Drohicienſis. Ex Provincia Majoris Poloniæ, Dńus *Vladislaus à Ponin Ponińſki*, Vice-Præfectus Stabuli Regni; Dńus *Ludovicus Antonius* bini nominis *Laſocki*, Capitaneus Zacrocimenſis; Dńus *Vladislaus, Comes à Czarnkow Czarnkowſki*. Ex Provincia Magni Ducatûs Lithvaniæ, Dńus *Michaël, Comes à Czereia Sapieha*, Notarius Campeſtris M. D. L. Dolinenſis, Retowienſis, Kirſnenſis, &c. Gubernator; Dńus *Ioſephus Comes in Czereia Sapieha*, Słonimenſis Gubernator; Dńus *Daniel Wyhowſki*, Niechorovienſis, Reklinenſis, &c. Gubernator. A Sacra Regia Majeſtate verò Sueciæ, miſſi illùc ſunt Legati Extraordinarij, pari itidem poteſtate muniti, Illuſtriſſimi atq; Excellentiſſimi Domini: Dominus *Arvidus Horn*, Liber Baro, Satellitum Regiorum Præfectus & Generalis, Equeſtrium Copiarum Dux Vicarius; Dominus *Georgius Wachſchlagerus*, Secretarius Statûs; ut & Dominus *Iuſtus Palmbergius*, Supremi in Livonia Tribunalis Vice-Præſes: qui ſuperiore Anno, die XXVI. Iulii / V. Auguſti Varſaviæ in Cœnobio Carmelitarum Diſcalceatorum convenientes, invocatô Supremi Numinis auxiliô, tabulis plenæ potentiæ invicem commutatis, opus aggreſſi ſunt. Quod licèt paulò pòſt iniquitate temporum dilatum eſſet, hoc tamen Anno poſt Nativitatem Salvatoris noſtri Milleſimo Septingenteſimo & Quinto, die XXIV. Aug. / III. Sept. à delectis S. R. Majeſtatis & Reipublicæ Poloniæ Commiſſarijs, quorum numero ob abſentiam quorundam ex prioribus, qui aut non comparuerunt, aut fatorum injuriâ à patria inviti abſunt, aut ſponte in adverſas tranſiêrunt partes, additi ſunt, & quidem ex Senatorio Ordine Illuſtriſſimi & Excellentiſſimi Domini; Dominus *Chryſoſtomus in Gnin Gninſki*, Epiſcopus Camenecenſis, Abbas Wągrovecenſis; Dominus *Franciſcus Zapolſki*, Caſtellanus Siradienſis; Dńus *Franciſcus in Dembiany Dembinſki*, Caſtellanus Sandecenſis: Ex Ordine verò Equeſtri, & quidem ex Provincia Minoris Poloniæ, Dńus *Stanislaus Comes in Melſztyn Tarło*, Præfectus Culinæ Regni; Dńus *Franciſcus in Brzezie & Włodzisław Lanckoronſki*, Succamerarius Generalis Palatinatûs Cracovienſis ac Zatorienſis & Oświecimenſis Ducatuum, Wielicenſis, Bochnenſis, Stobnicenſis, &c. Capitaneus; Dńus *Andreas à Zydowo Zydowſki*, Vexillifer & Judex Surrogatus Caſtrenſis Cracovienſis; Dńus *Albrachtus à Dembiany Dembinſki*, Vexillifer Ducatuum Zatorienſis & Oświecimenſis. Ex Provincia Majoris Poloniæ, Dńus *Franciſcus à Bnin Radzewſki*, Vſchovenſis

venſis Gubernator. Ex Provincia M. D. Lithvaniæ, Dn̄us *Chriſtophorus Comes in Bakßty & Berdyczow Zawißa*, Minſcenſis, Czecerſcenſis, Zwolinenſis Gubernator; Dn̄us *Ioſephus Piotrowſki*, Tribunus Czerniechovienſis, & ab ijsdem S. R. Majeſtatis Sueciæ Legatis Extraordinarijs, renovatis auſpicijs, feliciter adeò continuari cœptum eſt, ut in mutuas tandem Fœderis & æternùm duraturæ amicitiæ Leges conſenſerint, tenore ſequenti.

Articulus I.

Maneat pax perpetua: ſit vera ſinceraq; amicitia inter Sereniſſimum ac Potentiſſimum Principem ac Dominum, Dominum STANISLAUM I. Regem Poloniæ, Magnum Ducem Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Maſoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolenſciæ, Severiæ, Czerniechoviæq; &c. &c. &c. Ejusq; Regiæ Majeſtatis Succeſſores ac Poſteros Reges Poloniæ, Magnos Duces Lithvaniæ, atq; ſubjectas illis Regiones & Provincias ab una; atqve Sereniſſimum & Potentiſſimum Principem ac Dominum, Dominum CAROLUM XII. Suecorum, Gothorum, Vandalorumq; Regem, Magnum Principem Finlandiæ, Ducem Scaniæ, Eſthoniæ, Livoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini, Pomeraniæ, Caſſubiæ & Vandaliæ, Principem Rugiæ, Dominum Ingriæ & Wiſmariæ; necnon Comitem Palatinum Rheni ac Bavariæ, Juliaci, Cliviæ & Montium Ducem, &c. &c. &c. Ejusq; Regiæ Majeſt. Succeſſores ac Poſteros Reges Suecorum, Regnumqve Sueciæ, necnon ſubjectas illis Regiones & Provincias ab altera parte; ita ut altera pars alteri nihil hoſtilitatis unquam aut inimicitiæ, clam aut palàm, directè vel indirectè inferat, vel per ſuos aut alios inferri faciat, nec alterius hoſtibus auxilia quocunq; nomine præſtet: non cum alterius hoſtibus fœdera huic Pacto contraria ineat: nec quicquam in alterius ſtatûs & ſecuritatis diminutionem per ſe vel alios moliatur; ſed ut utraq; pars alterius utilitatem, honorem ac commodum quærat ac promoveat, ac fidam invicem pacificamq; vicinitatem colat ac ſervet: pericula quoq; alteri imminentia, quantùm poſſit, amoliatur ac præveniat; necnon tempeſtivè moneat, ſi quid alteri diſcriminis inſtare intellexerit. Pacta verò ac Fœdera, quæ cum alijs Principibus ac Statibus utraq; Pars ſancita habet, in antiquo vigore conſerventur: ita tamen, ut huic Fœderi nihil quidquam derogare poſſint.

Articulus II.

Pax Olivenſis huic Tractatui, ut baſis & fundamentum inviolabile ſubſternitur, adeoq; ad omnia ſua Capita, Articulos & Clauſulas, tanquàm verbotenùs hîc inſerta eſſet, confirmatur, niſi quatenùs aliter jam ſtatutum, uberiùsq; explicatum, vel in poſterùm ob utriusq; Paciſcentium partis commodum, & ad præſentes motus componendos, vel per rationes belli, mutuo conſenſu ſtatuere & decernere neceſſarium fuerit.

Articulus III.

§. 1. Cùm ex bello hoc, quod factio Saxonica excitaverat, non pauca in utramq; Gentem redundâssent incommoda; ea omnia, quocunq; tandem nomine, sive molestiæ, hostilitatis, onerum aut studij partium veniant, generali hâc amnestiâ perpetuæ tradantur oblivioni; nec uni Partium post hunc diem liceat eorum, quæ ita acta sunt, alteri quidquam imputare, exprobrare, aut quempiam illorum, qui alteri parti adhæsissent, propterea accusare aut persequi.

§. 2. Hâc generali amnestiâ gaudeant omnes & singuli, cujuscunqve statûs, & conditionis, ac Religionis fuerint, ut & omnes Communitates, quæ utrinq; partes belligerantes secutæ sunt, aut in hostilem potestatem devenerunt; præsertim autem ij, qui relictâ parte contrariâ, salutares in publicum Confœderationis Majoris Poloniæ sensus amplexi sunt, ejusdemqve boni publici promovendi, & salvandæ Patriæ conatus operâ suâ adjuverunt, aut non impediverunt; quibus anteriores actiones, studia partium,& hostilis in Paciscentes animus neutiquam nocebunt, sed cuncta perpetuæ oblivioni tradentur.

§. 3. Cùm verò quorundam impietas, augendæq; per mala Reipub. fortunæ studium, ingentium tam Regno Poloniæ quàm Speciæ, ærumnarum dederit occasionem: proindè excluduntur ab hac amnestia omnes, qui unà cum factione Saxonica pacem publicam & amicitiam inter Poloniæ & Sueciæ Regna perturbârunt, qui parti contrariæ contumaciter & præfractè adhærentes, non tantùm salutem publicam variè morati sunt, & adhuc morantur, vel morabuntur; sed & hostium Reipublicæ destinatis omnimodò faventes, contra Rempublicam, ejusq; Fœderatos, exercitus ducere, consilijsq; aut aliâ ratione Reipublicæ mala augere & protrahere ausi, interitum ejus jugiter promotum ivêre. In hos omnes licèt ex rigore Patriarum Legum animadvertendum esset, ita ut tanquàm hostes Patriæ ac perduelles honoris, bonorum, vitæq; jacturam meruisse censerentur: quò tamen utriq; Regno quies ac tranquillitas tantò faciliùs restituatur, animiq; Civium coalescant, datur illis resipiscendi spatium Trimestre, à die conclusi & subscripti Tractatûs computandum; ita,ut intra determinatum tempus resipiscentes, & ad meliorem mentem redeuntes, testimonijs documentisq; authenticis, ipsoqve facto bonam fidem ac sincerum animum comprobantes, Serenissimi Regis STANISLAI ac Reipubl. Fœderatæ obsequium amplectentes, Sacræq; Regiæ Majestatis Sueciæ gratiam quærentes, idem amnestiæ beneficium, & præteritorum oblivio complectatur. Quod si neglexerint, utraq; Paciscentium pars illos ut hostes, eâ, quam merentur, severitate ubivis locorum persequetur.

Articulus IV.

§. 1. Quemadmodum AUGUSTUS, Rex quondam Poloniæ, hâc amne-

amnestiâ comprehendi nequit, ita ille, omnesq; illius partibus adhærentes, sive Saxones sint, sive alterius nationis, pro utriusq; Regni hostibus habendi sunt, ac tamdiù hostiliter persequendi, donec Reipubl. finibus penitùs ejiciantur. Neq; ulli parti Paciscentium liberum erit cum ijs transigere, inducias facere, pacem inire, aut ullam aliam conventionem stabilire, sine mutuo utriusq; partis consensu, cujus hæc necessaria erit conditio: ut dictus Rex AUGUSTUS Coronæ Poloniæ, omniq; juri, quod ad ipsam prætendere vellet, renunciet, & Reipub. Polonæ, ut & S. R. Majestati Sueciæ, pro omnibus molestijs damnisqve, quæ hujus belli occasione passæ sunt, satisfaciat.

§. 2. Et sicut hoc bellum contra Jura & Constitutiones Reipublicæ Polonæ cœptum improbatur, ita jam Serenissimus Rex & Respublica Poloniæ Clarigationem, initio hujus belli à Rege AUGUSTO contra S. R. Majestatem & Regnum Sueciæ editam, declarant nullo fundamento nixam, nullam & irritam, uti & omnes criminationes, quæ in ea allegantur, pro non competentibus, & nullius valoris; cùm Respublica in præfatæ Clarigationis promulgationem nunquam consenserit. Quemadmodum Serenissimus Rex & Respublica Poloniæ ad suam censuram pertinere non existimant, quidquid S. R. Majestati Sueciæ in subditos Livoniæ suæ, aut aliarum Regni Sueciæ Provinciarum, visum fuerit statuere.

§. 3. Decreta & Statuta, quæ vulgò Lauda vocantur, quocunq; tempore, nomine, & loco, tam in Regno Poloniæ, quàm in Magno Ducatu Lithvaniæ, præsertim verò in Varsaviensi Senatûs- Consilio, Mariæburgensi, Thorunensi, Elbingensi, Javoroviensi, Sandomiriensi, Cracoviensi, Brestensi, Olkinicensi, & alijs Congressibus, tam intra, quàm extra Provincias Regni & Reipublicæ, durante hoc bello, per AUGUSTUM Regem, ejusqve asseclas peracta, non tantùm in eversionem Statûs Reipubl. Polonæ, sed etiam in sublationem pacis publicæ, per Pacta Olivensia cum Regno Sveciæ conclusæ & stabilitæ; tum & ipsa Comitia Lublinensia, uti libertati Polonæ nociva, & ipsis Pactis Olivensibus contraria, Decretaq; in contumaciam Tribunalitia, cæterorumq; subselliorum M. D. Lithvaniæ, durante hoc bello, contra adhærentes partibus Paciscentium; in Regno verò Poloniæ post remotionem Regis AUGUSTI, quovis loco & tempore à parte contraria lata, confiscationes bonorum, & abrogationes dignitatum, pro irritis & nullis declarantur.

Articulus V.

Serenissimus Rex & Respublica Poloniæ improbant, irritaq; pronunciant omnia Fœdera vel Pacta, quæ cum alijs Principibus Statibusq; antehàc sancita sunt, quatenùs S. R. Majestati Regnoq; Sueciæ noxia deprehenduntur: præcipuè autem ea, quæ à Rege AUGUSTO in Clarigatione superiùs abrogata allegantur, ibiq; ad conciliandam injusto huic bello aliquam speciem recensentur. Pari modo Serenissimus Rex & Respubl. Po-

loniæ nullum prorsùs Fœdus paciſcentur vel concludent cum antè memoratis, aut alijs extraneis Poteſtatibus, quod in damnum aut præjudicium S. R. Majeſtatis Regniq; Sueciæ vergere poterit; nec Reſpublica Regibus ſuis ulla Fœdera inire permittet, quæ Regibus Regnoq; Sueciæ contraria ſint, ſed ea impediet & improbabit, quemadmodum etiam ea hiſce in anteceſſum pro nullis declarat.

Articulus VI.

§. 1. Quoniam Czarus Moſcoviæ non modò facem præſenti bello ſubdidit artibus & moliminibus ſuis, ſed etiam ad illud proſequendum, cum armis copijsq;, tum pecuniâ Regem AUGUSTUM adjuvit, & adhuc adjuvat, maxima damna & detrimenta utriq; Regno intulit, & etiamnum infert; idcircò Paciſcentes mutuo conſenſu de eo conveniunt, quòd ab hoc Fœdere non tantùm excludatur, ſed etiam quòd S. R. Majeſtas & Reſpublica Poloniæ cum S. R. Majeſtate Sueciæ arma ſua contra eum conjungant, iisqve ipſum tam diù perſequantur, usq; dum pro illatis utriq; parti injurijs & damnis, tyrannideqve, quam in terras & ſubditos utriusq; Regni exercuit, ad deſiderium ſatisfecerit. Quemadmodum etiam unanimi conſenſu ſtatutum eſt, ut neutra Paciſcentium pars inducias, pacem, aut quæcunq; demùm Fœdera Pactavé cum eo inire poſſit aut velit, niſi præviâ mutuâ deliberatione, & communicatis rationibus ac conſilijs.

§. 2. Quo autem modo, quibusvé conditionibus arma conjungenda, quoq; numero, & quibus in locis auxilia præſtanda ſunt, peculiari Pacto convenietur.

Articulus VII.

Sacra Regia Majeſtas Sueciæ hiſce quoq; promittit Sereniſſimo Regi & Reipub. Poloniæ auxilia ſua contra præſentes eorum hoſtes, quòdq; arma ſua non priùs revocatura ſit, quàm, Deo favente, Sereniſſimus Rex & Respublica in quiete & ſecuritate ſint conſtituti.

Articulus VIII.

Si, annuente Supremo Numine, à S. R. Majeſtate Sueciæ, vel auxiliaribus Ejusdem armis, Provinciæ & loca aliqua munita, quæ anteriori bello per Czarum Moſcoviæ Reipub. Polonæ adempta ſunt, recuperata fuerint; repenſis S. R. Majeſtati Sueciæ ſumptibus, Reipub. Polonæ reſtituentur.

Articulus IX.

Loca munita Regni Poloniæ & M. D. Lithvaniæ, quæ S. R. Majeſtas Sueciæ præſenti tempore tenet, vel in poſterùm ex circumſtantijs hujus belli ab hoſtibus capere poterit, eadem S. R. Majeſtas teneat, ibiq; præſidia ſua, durante hoc bello, habeat & collocet.

Articulus X.

Sacræ Regiæ Majeſtati Sueciæ liberum erit, per totam Pruſſiam, ejusq; Urbes,

Urbes, oppida & pagos, aliasq; Reipubl. Provincias, ubicunq; visum fuerit, milites exercitumq; conducere, & supplementa facere, durante hoc bello, atqve tamdiù Serenissimo Regi Sueciæ propter motus Polonicos copias suas intra fines Reipubl. retinere necesse fuerit; ita tamen, ne delectus militum Serenissimi Regis Poloniæ ullo modo impediantur.

Articulus XI.

Quòd si S. R. Majestati Sueciæ copias, apparatum bellicum, aliasvé res suas ex Polonia vel Lithvania, aliò per mare vel flumina transportare necesse fuerit, non modò ijsdem portus Reip. patebunt, sed etiam cujuscunq; magnitudinis & generis naves, ad eas traijciendas, sine ulla remora vel objectis obstaculis concedentur.

Articulus XII.

Si alterutri Regnorum, Poloniæ Magniq; Ducatûs Lithvaniæ, vel Sveciæ, bellum cum vicinis eorum gerere contigerit, altera pars alterius hostibus, hostiumq; adjutoribus nullam bellicam suppellectilem, vel vetitas merces advehet, vel quocunq; modo suppeditabit, aut advehi vel suppeditari faciet, aut sinet. Præterea nullos transitus militum fieri, nullaqve cujuscunq; generis auxilia præstari ijsdem permittet, nec ullâ ratione in alterius partis damnum favebit.

Articulus XIII.

Quòd si, post finitum hoc bellum, quispiam ex Regni Poloniæ vel M. D. L. incolis vel civibus arma contra S. R. Majestatem Sueciæ sumere, Ejusqve Regna vel Provincias hostiliter aggredi aut infestare, quemadmodum hoc bello factum est, ausus fuerit, vel tentaverit, S. R. Majestas & Respub. Poloniæ se præsenti Fœdere obstringunt, quod talia molimina cœptavé seriò reprimere, delinquentes debitâ pœnâ afficere, atq; Serenissimo Regi Regnoq; Sueciæ pro illatis damnis satisfacere velint.

Articulus XIV.

Omnes, qui hoc bello, quocunq; in loco capti sunt, vel posthàc capientur, sive Sueci sint, sive Poloni, sive alterius nationis, cujuscunq; demùm sortis vel generis, conditionis ac status, sub signis Sueticis, vel Polonicis, vel Lithvanicis militârunt, sine ullo soluto pretio, finito hoc bello, pristinæ libertati restituentur. Sicut & illi, qui ob delicta sua captivi detinentur, tunc reddentur Dominis suis, ut pro arbitrio cum ipsis agant. Si autem natione Sueci, aut alij, qui arma Suetica gestârunt, in Tartariam, aliasvé Regiones finitimas, in captivitatem abducti comperiantur, Serenissimus Rex & Respublica Poloniæ ad liberandos eos, si reperiri possint, sedulam operam navabunt. Qui durante captivitate debita contraxerint, eadem solvere, vel vadimonium dare tenentur.

Articulus XV.

Si quis Suecorum ſubditorum, qui hoſtis ſigna vel partes ſecutus eſt, à copijs Polonicis captus fuerit, is ſine omni cunctatione Sueticæ militiæ Præfectis reddetur. Pari modo S. R. Majeſtas Sueciæ Regni Poloniæ cives aut ſubditos, ejusdem delicti reos, Reipub. reſtituere vult, præviâ cautione, ne hoſtibus denuò ſerviant.

Articulus XVI.

Omnes ſubditi Suetici, ſive milites, ſive ruſtici, aut cujuscunq; conditionis & ſtatûs homines, qui, hoc bello, è regionibus Sueticis in Provincias Reipub. transfugerint, ſine ulla mora, ubicunq; deprehendantur, cum uxoribus, liberis, familiâ, bonis & rebus, ſuis Dominis, eos requirentibus, reddentur & reſtituentur. Nec ulli Regni Poloniæ & M. D. Lithvaniæ civi vel ſubdito è territorio Suetico profugos apud ſe recipere & celare liberum erit; ſed tales cùm venerint, prehendet, & in cuſtodia detinebit, donec Domino, vel proximè adjacenti Urbi, vel loco munito ſignificatum fuerit, qui eos recipient & abducent. Idem vice versâ obſervabitur, ſi qui fugitivi è territorio Polonico in Provinciis Sueticis reperti fuerint. Cavetur tamen, ne Civitati Rigenſi in Jure ſuo præſcriptionis biennalis, quòd in fugitivos è Regionibus & Provincijs Reipub. ab ijs temporibus, quibus Epiſcopis & Magiſtris Ordinis Teutonici paruit, continuâ temporum ſerie habuit, Regesqve Poloniæ pluries illi confirmârunt, quidquam decedat, ſed ut eadem Civitas vetuſto Jure, in poſterùm, velut hactenùs, illibato fruatur; ſalvâ tamen reſtitutione bonorum, ſi extant, quæ eosdem transfugas ſecum injuſtè abſtuliſſe probari poteſt.

Articulus XVII.

Quæcunq; in Jll.^{mam} Sapiehanam Domum, cæterosq; Lithvanicæ nationis, à Factione Saxonica eo nomine ſancita ſunt, quòd ejus cœptis ac moliminibus obſtiterunt, hoc Fœdere in perpetuum abrogata ſunto: & ne in poſterùm ad ſimilia deveniatur, in auctores adverſæ factionis, qui per ruinam hujus Familiæ Rempubl. ſimul oppreſſum iverunt, violatâqve ſecuritate publicâ, Præfectum Stabuli in Magno Ducatu Lithvaniæ, Jll.^{em} Comitem *Michäëlem Sapieham*, crudeliſſimè trucidârunt, ex rigore Patriarum Legum animadvertetur; & utraq; Paciſcentium pars de dicta cæde curabit ſatisfactionem fieri. Dicta autem Domus, cæteriq; cum illa oppreſſi, in priſtinam dignitatem, honores, munia, prærogativas ac fortunas, factâ refuſione damnorum, ab uſurpatoribus omnimodè reſtituentur. Bona verò Regalia, quæ hisce in Conſpirationis præmium ceſſerant, ad primos poſſeſſores redeant: Utraqve demùm Paciſcentium pars cavet, ut non ea modò, de quibus ita hìc conventum eſt, executioni mandentur; verùm etiam, ut eum, eosqve, qui dictam Domum, cæterosq; cum ea oppreſſos, hac ex occaſione perturbare

in po-

in poſterùm, & perſequi inſtituerint, pro perturbatoribus pacis publicæ habeat & vindicet.

Articulus XVIII.

§. 1. Sacra Regia Majeſtas Poloniæ & Reſpublica ratihabent, ac ſe tuituras declarant pacem ac ſecuritatem, quam Diſſidentes à Religione Romano-Catholica tam in Polonia, quàm Lithvania nacti ſunt, Confœderationibus, Pactis-Conventis, Confirmationibus Jurium, & ipſismet Juramentis Regum firmatam: adeò ut Proteſtantium Religioni addictis, quamdiù pacificè ſe gerant, fides, quam profitentur, damno non ſit futura, aut quocunqve prætextu impedimentum adferatur, quò minùs locis ſolitis ac conceſſis ſacra ritè peragant, liberosq; ſuos in Religione avita inſtruere ac educare poſſint. Si quæ actio cuiquam eorum Religionis causâ intentetur, illa non ex capite Arianiſmi, ſicut Arianorum, dijudicabitur.

§. 2. Civitatibus Pruſſiæ omnia Jura, Immunitates, Privilegia, Jurisdictiones & Prerogativæ, quibus ſive in Eccleſiaſticis, ſive Profanis, ante vel poſt factam pacem Olivenſem potitæ ſunt, juxta eandem pacem Olivenſem, conſervantur & confirmantur. Si verò aliqua poſtmodùm contra eadem acta vel tentata fuiſſe inveniantur, à S. R. Majeſtate & Repub. Poloniæ dijudicabuntur, & non modò irrita injuſtaq; declarabuntur, ſed etiam abrogabuntur, & abolebuntur, priſtinoq; ſtatui reſtituentur. Sicuti etiam Sereniſſimus Rex & Reſpub. Poloniæ hisce ſpondent, ſanctèq; promittunt, quòd nullam infractionem vel mutationem dictis in rebus in poſterùm facient, vel fieri ſinent.

Articulus XIX.

Sint inter Poloniæ & Sueciæ Regna, M. D. Lithvaniæ, ut & inter Ruſſiæ, Pruſſiæ, Samogitiæ, Curlandiæ, totiusq; Livoniæ incolas & ſubditos, tam terrâ, quàm mari, libera, & ſecundùm veterem atq; antiqvum uſum non impedita Commercia. Dictum verò veterem & priſtinum uſum inter alia in ſequentibus conſiſtere, & obſervari debere, utrinq; conventum eſt; nempè:

§. 1. Ne portus & nova emporia, alibi quàm Rigæ debeant erigi, aut frequentari; ſed merces ex Lithvania, Ruſſia, Pruſſia, Samogitia, Curlandia, aliisq; Provinciis, ad ſolum portorium & forum Rigenſe, ſecundùm morem & antiquam conſuetudinem Privilegiis & Pactis cautam, conferri, ibiq; venire & diſtrahi, indèqve ad naves evehi debeant: iis verò, qui nihil Rigæ debent, aut ibi contraxerunt, liberum ſit, merces ſuas domi vendere, aut Rigam, aut Vilnam transferre.

§. 2. Ne mercibus aut mercatoribus, Rigam tendentibus, aut indè venientibus, impedimenta ulla fiant; neglecta hactenùs viarum, pontium aut pontonum, trajectuumq; refectio in Ducatu Lithvaniæ, Ruſſiæ, Pruſſiæ, Samogi-

mogitiæ, Curlandiæ, & aliis locis, ubi ab antiquo fuerunt, quantociùs fieri, & ſarta tecta conſervari debet.

§. 3. Ne cives Rigenſes in jam dictis locis in libera coëmptione rerum neceſſariarum, boum, lignorum, piſcium, aliarumq; rerum, impediantur, aut prohibeantur, ſecundùm veterem praxim; ſalvis teloniis Regiis & Reipub. ab antiquo deſuper conſtitutis.

§. 4. Ne bona naufraga, ipſæq; naves, vi ventorum aut tempeſtatis, in littora vel brevia adactæ, cæteræq; res omnes quocunq; locorum, aut in mari, aut in fluminibus, à quopiam occupentur, aut ſub quovis prætextu detineantur; ſed Dominis atq; proprietariis absq; ulla tergiverſatione reſtituantur, nec prȩter æqvum & juſtum, pro ſolo ſalvationis labore, præmium inter partes, ſi ipſæmet eâ de re convenire non poſſint, à Judicibus juratis determinandum, quidquam exigatur. Infortunium ejusmodi paſſis, quocunq; modo ab accolis littorum atq; fluminum aliisqve, auxilium invitis non obtrudatur; ſed liberum ſit pro lubitu, aut cum nautis ſuis, aut cum aliis quibusvis, quos illi ipſimet ad iſtud vocaverint, res ſuas ſalvare, & ſibimet opem ferre ac quȩrere. Neq; quando auxilio indigent, idq; per ſignum quoddam indicant, adſtricti ſint expectare, donec illi, qui fortè à Dominis fundi vel ripæ ad id deſtinati ſunt, veniant, ſed quemcunqve, qui prior eſt, recipere, ipſiusq; operâ, pro debita ſatisfactione, uti fas ſit. Quemadmodum licitum cuilibet ſit, ad ejusmodi ſignum datum, ſine mora accurrere, &, quo poteſt, meliore modo, in periculo conſtitutis opem ferre. Scopulos quoqve, ad quos ferè quotannis naves & rates, cum maximo commerciorum damno & impedimento, allidi aut frangi ſolent, removere, non requiſito fundi Domino, niſi ipſemet monitus, hoc prȩſtare vellet, cuilibet liberum ſit, citra tamen jus eo nomine, à mercibus aut navigiis prȩtereuntibus, aliquid exigendi.

§. 5. Ne novis teloniis, aliisq; impoſitionibus quibuscunqve, contra Pacta Olivenſia, perſonæ & merces Rigam devehendæ, in Ruſſia, Lithvania, Samogitia, Curlandia, aliisq; locis graventur: vice etiam versâ ſubditi Polonici in Livonia eodem jure gaudeant. Ideoq; quæ contra dicta Pacta in hac re facta ſunt, injuſta declarentur & aboleantur, taliaq; in poſterùm fieri prohibeantur. Quemadmodum etiam mos iſte, qui poſt factam Pacem Olivenſem in Regionibus Reipub. invaluit, quo ſcilicet mercatores, & alii ſubditi Suetici, Polockam, Witepſkum, Dzwinam, aliasq; ad fluvium Dunæ Urbes & loca adeuntes, cenſum trium, quatuor, aut quinqve Talerorum Imperialium per ſingula capita ſolvere coacti fuerint, non modò improbatur & reijcitur, ſed etiam, ſi quid in poſterùm ejusmodi evenerit, in caſu protractæ vel denegatæ juſtitiæ, Jus talionis in incolas Reipub., in territorium Sueticum venientes, exercere licebit.

§. 6. Ut merces omnes, ex dictis locis Rigam delatæ, cenſuram publicam

blicam per juratos cenſores ſubeant, & merces, quæ non bonæ notæ ſunt, Dominis ſuis reſtituantur, ut de iis pro lubitu diſponere liceat.

§. 7. Ne Nobilibus, ſubditisqve Polonicis, ſimul cum duobus de mercibus ſuis contrahere, aut, poſtquam quisquam illorum ab uno cive Rigenſi pecuniam mutuò accepit, poſteà quoq; ab altero, inſcio priore, ſumere liceat: quo facto anterior creditor, tanquàm tempore prior, potius jus & preferentiam in omnibus debitoris ſui mercibus pro pretio, quod tunc communiter eſt, habeat, reliquiq; Creditores paratâ pecuniâ, à priore Creditore exſolvenda, contenti ſint.

§. 8. Ne dicti Nobiles & ſubditi Poloni, tempus de mercibus ſuis certum & determinatum pretium communiter ſtatuendi protrahant, præcipuè illi, qui debita contraxerunt Rigæ; ſed ut teneantur, quando tempore verno cum ratibus & navigiis ſuis, vulgò *Struzi* dictis, mercatores ad numerum circiter viginti deſcenderunt, de pretio cum civibus Rigenſibus intra octiduum convenire; tempore verò autumnali, quia tunc navigatio minorem moram patitur, ſtatim poſt adventum ſuum.

§. 9. Cùm ab antiquiſſimis temporibus etiam ruſtici Lithvanici, æquè ac alii, poſtquam Dominis ſuis preſtanda preſtiterunt, liberam vecturam mercium reliquarum ad Civitatem Rigenſem habuerint, & plurimi eorum ibidem multa debita contraxerint, eadem iis in poſterùm negotiandi libertas relinquatur: nec Domino fas ſit, contra veterem uſum, & in fraudem Creditorum, ipſorum merces ab illis coëmendo impedire, quò minùs Rigam venire, & debita ſua ſolvere poſſint.

§. 10. Quicunq; contractui ſuo non ſatisfacit, ejus bona omnia, tam mobilia, quàm immobilia, eorumq; reditus, ubicunq; locorum ſint, Creditori ſuo, hypothecæ loco, obligata maneant: & quamvis ipſe debitor morte extinctus ſit, heredes ejus, aut quicunqve occupator aut poſſeſſor, debitum ſolvere teneatur; nec liberum ſit, ejusmodi bona, eorumq; proventus, in fraudem Creditoris, emere, niſi depoſitâ in Judicio, aut alio loco tuto, pecuniâ, ad ſatisfactionem Creditoris.

§. 11. Securitas in utrisq; Regnis, eorumq; Provinciis, aquâ & terrâ peregrinantibus, & res atq; negotia ſua curantibus, preſtetur, tam pro perſonis, quàm pro bonis ſuis.

§. 12. Quæ ratione menſuræ & ponderis, inter ſubditos Poloniæ Magniq; Ducatûs Lithvaniæ, & Cives Rigenſes conventa ſunt, ea ſtrictè obſervari debent.

§. 13. Cùm penes fortalitium Kokenhuſen ſubditi Polonici navigia ſua, quando ibidem viſitantur, propter rapiditatem fluvii Dunæ, ſepiùs perire, naufragiumqve pati querantur, commodior, ſi fieri poteſt, locus per Commiſſarios, ad id deputandos, eligi, ibidemq; viſitatio fieri debet.

§. 14. Nemo mercatorum Rigenſium famulo vel ſervo alicujus Poloni pecuniam dabit, plenipotentiâ vel aſſignatione Domini ſui non inſtructo.

§. 15. Si subditus aliquis Lithvanicus debita apud Rigenses contracta non solverit, bona alterius, eam ob causam, aresto nunquam sunt prosequenda; sed ipse debitor, ejusq; fidejussores, soli ad solvendum adigi debent.

§. 16. Quâ ratione debita inter Institores vel mandatarios, & subditos alios Polonicos, cum civibus Rigensibus, in posterùm ita contrahi & probari debeant, ut nec Creditoribus, nec debitoribus injuria fiat; & quæ præterea ratione commerciorum, eorumq; commodioris usûs, utrinq; moneri possint; ea, cùm ab ipsis contrahentibus ex conventione desuper facta, melius determinari qveant, per Commissarios utrinq; ab ipsismet denominandos, in loco ipsis commodo, complanari, & postmodùm à Regibus utriusq; Regni ratihaberi & confirmari poterunt.

Articulus XX.

Debita inter utriusq; Regni subditos, literis, chirographis, Contractibus, aliisq; legitimis modis probata, sive antè, sive durante hoc bello, contracta, aut in posterùm contrahenda sint, ritè atq; exactè solvi debent; & Creditoribus opem ipsorum, qui in quolibet loco, regione ac Provincia, Judiciis, aut incolis, cùm imperio præsunt, desiderantibus, sine ulla mora Justitia administrari, ipsisq; statim, ad desideria ipsorum, responsum literis consignatum extradi debet. Sententiæ, aut Decreta super debitis, aliisq; rebus, inauditâ partis petentis causâ, lata, irrita & nulla sint, omniq; prorsùs effectu in perpetuum careant; ita ut actori integrum sit, causam suam legitimâ Juris viâ postmodùm liberè prosequi, ac si nunquam Judicium aliquod, aut nulla sententia intervenisset.

Articulus XXI.

Cùm antehàc Posnaniâ Sedinum versùs, per fluvios Wartam & Oderam, mercium transitus liber fuerit, commerciumq; inter eandem, aliasq; ad dictos fluvios adjacentes Urbes, locaqvé, in magnum utriusq; Regni incolarum emolumentum viguerit; Navigatio ista in posterùm libera & immunis reddetur per fluvium Wartam, undè potest esse navigabilis, ideòqve molendina, aliaqve ædificia, quæ, super dicto fluvio extructa, navigationem impediunt, destruentur, & tollentur.

Articulus XXII.

Quandoquidem, contra veterem usum, & in damnum tam Civitatum Livoniæ, quàm Prussiæ & Curlandiæ, novus Portus ad Polongam ante aliquot annos exteris navibus frequentari cœperat; ideò desolabitur, nec ibi, nec alibi, novus quispiam portus erigetur, aut preter antiquos frequentabitur. Prout etiam nulli abhinc, sive indigenæ, sive extraneo, illùc vela facere, vel cujuscunqve sortis merces indè transportare licebit: Quod si quis tentaverit, eum prohibere & abducere, Suecis fas erit, mercibus cum navi publicatis.

Arti-

Articulus XXIII.

§. 1. Mercatores Suetici, quibus in Polonia, ſive per Provincias, & flumina ejusdem, mercaturam inſtituere, & exercere volupè fuerit, eodem uſu, iisdemqve, ut alii amiciſſimarum nationum mercatores, libertatibus, prærogativis, & Privilegiis ibidem gaudeant.

§. 2. Imprimis liberum ſit Sueticis ſubditis mercatoribus, eorumdemqve Inſtitoribus, omni onere exemptis, commorari non ſolùm, prout antehac moris fuit, Gedani, verùm etiam in aliis Majoris Minorisqve Poloniæ Civitatibus, utpotè Poſnaniæ, Thorunii, Varſaviæ, Cracoviæ, Lublini, Leopoli, & Jaroslaviæ; atqve in Civitatibus Lithvanicis, aliisqve fluminibus proximè adjacentibus locis: ibiqve merces quascunqve venales pro lubitu coëmere, & ad Urbes maritimas, terrâ aut aquâ, in ſcaphis & navigiis, quæ aut ipſimet ſibi comparare, vel pro juſto pretio ab aliis conducere poſſunt, transportare, abſqve ullius, ſub certa dictanda pœna, turbatione, vel interruptione.

§. 3. Conceditur Sveticis mercatoribus, pro quo converiri poteſt, ordinarium tamen non excedente, ſed uſitato pretio, ſingulis annis ex Salifodinis Reipub. emere certam copiam Salis, eamqve vel in magnis partibus, prout frangitur, vel coctam, ad Urbes maritimas, atqve illinc poſtmodùm in Sveciam transmittere, ſolutis ijs, quæ Reipub. pendi ſolent, vectigalibus.

§. 4. Similiter quoqve varias Ungaricas merces, utpotè vinum, carnem bovinam, coria, adipem, ceram, & ejuſmodi alios fructus, apud Ungaros venales emant, eosdemqve ex Ungaria per territoria Polonica tutò abducant, avehant, & exportent.

§. 5. Quascunqve demùm merces & mercimonia, quæ vel in Polonia, vel ex vicinia Ungarica coëmuntur, integrum ſit Sveticis incolis, ſolutis tantummodò teloniis ordinariis & uſitatis, exportare, & ad Urbes maritimas, terrâ vel aquâ, avehere; ita tamen, ut modò dictæ merces in aliquo loco Polonico, in mercatorum Polonicorum noxam aut prȩjudicium, non poſſint divendi.

§. 6. Contra autem commercia, quæ Moſcovitæ per Poloniam & Lithvaniam cum exteris nationibus aliquo tempore exercuerunt, prohibeantur, utpotè non modò Civitatibus Polonicis ſummè noxia, ſed etiam Juribus & Privilegiis earum repugnantia: adeò ut nullas abhinc merces è Moſcovia in alias Regiones, vel ex illis in Moſcoviam, per Reipub. Provincias transmeare licitum ſit, ſed ejuſmodi merces in Civitatibus Polonicis deponentur, & divendentur, ſecundùm veterem legem & conſvetudinem, in locis lege deſcriptis; iis tantummodò exceptis, quæ longo uſu, aquâ vel terrâ, ex Moſcovia per territoria Regni Poloniæ & Magni Ducatûs Lithvaniæ Rigam vehuntur, quibus eadem, quæ hactenùs, tranſeundi libertas concedetur.

Articulus XXIV.

Quòd si quis ex incolis Regni Sveciæ, ejusq; Provinciarum, Jure conductionis, vulgò Arendæ, ad extenuationem vel perceptionem summæ pecuniarum, mutuo datæ, Bona Nobilium, aut Regalia, in Polonia, & Magno Ducatu Lithvaniæ acquisiverit, quamdiù illa possederit, Reipublicæ patrocinio, & securitate ac Privilegiis gaudeat, ac Jurisdictioni subjaceat, uti incolæ ejusdem.

Articulus XXV.

Cùm ad commerciorum faciliorem usum, & negotiorum quorumcunqve promotionem, quoqve spectat Tabellariorum publicorum seu Postarum liber cursus, S. R. Majestati Sveciæ, prout antè, & durante induciarum tempore, & postmodùm in continuo usu fuit, posthàc quoqve liberum sit, tam veredariis, quàm equitibus per quascunqve Reipub. Provincias & territoria istum usum continuare, ideoqve ubicunqve Tabellarii, Insignibus Coronæ Sveciæ muniti, seu abeant, seu revertantur, non tantùm nullo modo, nullâqve sub specie, detinebuntur, vel impedientur; quò minùs tempore, cursuqve consveto salvi, liberi, & inviolati cum literis, vecturâ, hominibus & equis transeant; verùm etiam certa iisdem stationum loca, vel hospitia assignabuntur, quò, ut opus fuerit, divertere, requiem capere, & equos commutare, ac justo pretio conducere possint.

Articulus XXVI.

Conventum quoqve est, ut omnis moneta depravata, sic & solidi Valachici, vulgò Dumnicze, abrogentur, cursusqvé eorum, vigore Tractatûs prȩsentis, interdicatur; salvo usu solidorum Regni Poloniæ ordinariorum in Regionibus ejus. Quando verò in tranquillo statu Respub. Polona monetam cudere novam statuerit, talem cudi curabit, quæ pretio & valori monetæ Regni Sueciæ, ejusqvé Provinciarum, respondeat.

Articulus XXVII.

Ad omnimodam vim & firmitudinem præsenti Fœderi conciliandam, S. R. Majestas & Respub. Poloniæ idem cum omnibus suis Punctis, Articulis, & Clausulis, se candidè sanctèqve servaturas, hisce in prȩsentiarum testantur. Quod verò ad tempora futura attinet, Respub. Poloniæ promittit, & spondet, se singulos Reges suos, continuâ serie regnaturos, ad ejusdem observationem, per Pacta Conventa, & Juramentum Coronationis, obstringere velle, & debere; quemadmodum se ipsam ad idem, jam, & in perpetuum obstrictam declarat. Si quis autem Regum Poloniæ prȩsens Fœdus ruperit, & Respublica, consiliis & armis, seriò se ei non opposuerit, Respub. de damno & injuriâ illata S. R. Majestati Sueciæ debitam satisfactionem prȩstabit.

Arti-

Articulus XXVIII.

Si quæ Regna, Reſpublicæ, & Status, hoc Fœdere comprehendi, idemqve, quoad omnes partes, comprobare velint, unanimi utriusqve Paciſcentium partis conſenſu admittentur, & recipientur.

Articulus XXIX.

Prçtereà de eorum Principum ac Poteſtatum fidejuſſione vel guarrantiâ, ſuper hoc Pactum conjunctim expetendâ, conventum eſt, qui eandem in ſe, propter publicum commodum, ſuſcipere velint, quorumqve ſalus & conſervatio Regnorum Poloniæ & Sueciæ quàm maximè interfuerit.

Articulus XXX.

Deniqve, prçſens conventio hoc modo feliciter peracta, utrinqve intra hebdomadam, à die ſubſcriptionis computandam, optimâ uſitatâqve formâ ratihabebitur, exemplaribus ratihabitis, intra prçfatum tempus commutatis. Atqve ut eò firmior & ſtabilior permaneat, Reſpubl. eandem proximis Comitiis, non modò iteratâ ratihabitione omnium Ordinum, ſe confirmaturam, ſed etiam volumini Legum & Conſtitutionum Reipub. univerſalium, tanquam Legem inviolabilem, univerſalem, inqz perpetuum obſervandam, & inſerturam eſſe ſanctè promittit.

In quorum omnium teſtimonium & fidem, tam Nos, Sacræ Regiæ Majeſtatis Poloniæ & Reipublicæ Commiſſarii, quàm Nos, Sacræ Regiæ Majeſtatis Sueciæ Legati Extraordinarii, præſentem Tractatum, cujus duo Exemplaria ejusdem tenoris ſcribi, literisqve mandari fecimus, manibus propriis ſignavimus, ac Sigillis Noſtris corroboravimus.

Dabamus Varſaviæ, in Suburbio Cracovienſi, & quidem in Cœnobio Carmelitarum Discalceatorum, die XVIII./XXVIII. Novembris, Anno Milleſimo Septingenteſimo & Quinto.

(L.S.) *Chryſoſtom. Benedictus Gninſki*, Epiſc. Camen. Abbas Wągrovecenſ.
(L.S.) *F. Zapolſki*, Caſtell. Sirad.
(L.S.) *Franciſ. Grzybowſki*, Caſtell. Junivladislavienſis.
(L.S.) *Franciſc. Dembinſki*, Caſtell. Sandec.
(L.S.) *Staniſl. Tarlo*, Præfect. Culinæ Reg.
(L.S.) *Franciſ. Lanckoronſki*, Succam. Cracovienſis.
(L.S.) *Andreas Joan. Zydowſki*, Vexillifer Cracovienſis.
(L.S.) *Albrachtus Dembinſki*, Vexillif. Ducat. Zatorienſ. & Oświec.
(L.S.) *Vladislaus Poninſki*, Stabuli Regni Vice-Præfectus.
(L.S.) *Vladislaus Czarnkowſki*.
(L.S.) *Michaël Sapieha*.
(L.S.) *Chriſtophorus Zawiſza*.
(L.S.) *Joſephus Corvinus Piotrowſki*, Tribunus Czerniechov.

(L.S.) *Arwed Horn*.
(L.S.) *Georg. Wachſchlager*.
(L.S.) *Juſtus von Palmenberg*.

Stephanus Vrbanowſki, Secret. Confœd.

Reuterholm. *J. Adlerberg.* Secret. Legationi, Suet.

305

NOs STANISLAVS PRIMVS, DEI gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Majoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæq;, &c. &c. &c. & Respublica Poloniæ, universis & singulis, quorum interest, aut ullo modo interesse poterit, notum testatumqué facimus: Quòd cùm pro habitu præsentis temporis, atque mutuam securitatem ac defensionem, è re visum sit, inter Nos ex una, atque Serenissimum ac Potentissimum Principem, Dominum CAROLVM DVODECIMVM, Suecorum, Gothorum, Vandalorumqué Regem, Magnum Principem Finlandiæ, Ducem Scaniæ, Esthoniæ, Livoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini, Pomeraniæ, Cassubiæ, & Vandaliæ, Principem Rugiæ, Dominum Ingriæ & Wismariæ, necnon Comitem Palatinum Rheni, ac Bavariæ, Iuliaci, Cliviæ & Montium Ducem, &c. &c. &c. Fratrem, Amicum, & Vicinum Nostrum Charissimum, ex altera parte, vetus renovare Fœdus, arctioriqué nexu adstringere, quod per constitutos utrinque Legatos & Commissarios, justa auctoritate instructos, Varsaviæ die XVIII./XXVIII. *Novembris Anno Millesimo Septingentesimo Quinto confectum signatumque est, sensu ac tenore, quo hîc insertum reperitur:* Universis ac singulis &c. *Idcircò suprà memoratum Fœdus in omnibus & singulis Punctis & Clausulis approbavimus, & ratum habuimus, Regio verbo spondentes, Nos omnia & singula, in eodem comprehensa, religiosè & inviolabiliter observaturos & impleturos, observariq; & impleri curaturos, neque, quantùm in Nobis erit, passuros, ut à quopiam sub quocunque prætextu violetur & infringatur. In majorem horum omnium fidem, hoc Diploma, Manu Nostrâ subscriptum, Sigillo quoque Regio muniri jussimus. Quod factum est die Quintâ Decembris, Anno Millesimo Septingentesimo Quinto.*

STANISLAVS REX.

(L. S.)

Adamus Radonski, Capitaneus
Inowłodensis, Secretarius &
Notarius Cubicularis
S. R. M. mpp.

Nos pariter infrà scripti Senatores, & Equestris Ordinis, à Serenissimo Rege STANISLAO PRIMO, &c. &c. &c. & Ordinibus Regni Magnique Ducatûs Lithvaniæ Confœderatis, delegati Commissarij, constare volumus, quorum interest, universis & singulis. Quia, vigore potestatis Nobis à Sacra Regia Majestate & Republica Confœderata concessæ, nomine Eorundem, præsentia Fœdera, cum omnibus suis Articulis, Punctis, Clausulis, ut sunt præinserta, approbamus, & ratihabemus, perpetuò & in ævum, nec ab ullo Reipublicæ Statu, Vasallo, Officiali, aut Subdito, quovis modo violari Nos passuros, promittimus, & cavemus, Nos Diplomata ratificationis hujus Pacti, tam Sacræ Regiæ Majestatis, quàm hoc Nostrum, in proximis Comitijs Regni, Generalibus Constitutionibus confirmaturos, & voluminis Legum Nostrarum inseri curaturos. In cujus rei fidem, manibus Nostris hancce subscriptam approbationem Sigillis Nostris communivimus. Datum Varsaviæ, die XXV. Novembris / V. Decembris *Anno Millesimo Septingentesimo & Quinto.*

(L.S.) Petrus J. à Paradyż Broniß, *Capit. Pyzdr. Mareschalc. Confœd. Generalis.*

(L.S.) Casimirus Sapieha, *Palatinus Vilnensis, Supremus Dux M. D. L.* Exercituum

(L.S.) Josephus Potocki, *Palatinus Kijoviensis, Capitaneus Halicensis.*

(L.S.) Georgius Warßycki, *Castellanus Lancicìensis, Capitaneus Petricoviensis.*

(L.S.) Andreas Morßtyn, *Capitaneus Siradiensis.*

(L.S.) Franciscus Desiderius Jagniątkowski, *Pocillator Lanciciensis.*

(L.S.) Petrus Boglewski, *Dapifer Cernensis.*

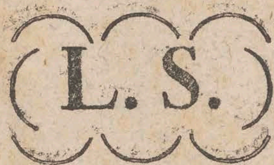
(L.S.) Stanislaus Kozuchowski, *Pincerna Terræ Vielunensis.*

(L.S.) Georgius Sapieha, *Dapifer M. D. L.*

(L.S.) Christophorus Eperiaß.

NOs CAROLVS, DEI gratiâ Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Rex, Magnus Princeps Finlandiæ, Dux Scaniæ, Esthoniæ, Livoniæ, Careliæ, Bremæ, Verdæ, Stetini, Pomeraniæ, Cassubiæ & Vandaliæ, Princeps Rugiæ, Dominus Ingriæ & Wismariæ, necnon Comes Palatinus Rheni, Bavariæ, Iuliaci, Cliviæ, & Montium Dux, &c. &c. &c. Omnibus & singulis, quorum interest aut ullo modo interesse poterit, notum testatumque facimus. Quòd cùm ad renovandum Olivense Fœdus, illudque pro habitu præsentis temporis amplificandum, Nos inter & Serenissimum ac Potentissimum Principem, Fratrem, Amicum, & Vicinum Nostrum Charissimum, Dominum STANISLAVM PRIMVM, Poloniæ Regem, Magnum Ducem Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæque, &c. &c. &c. necnon Rempublicam Polonam, per denominatos utrinque Legatos ac Commissarios, Varsaviæ Tractatus sit institutus, atque hoc Anno die decimâ octavâ Novembris ab ijsdem conclusus atque signatus, sensu ac tenore, quo hîc insertus reperitur: Universis ac singulis &c. Igitur suprà memoratum Tractatum in omnibus & singulis Punctis ac Clausulis, sicut hîc verbotenus descriptus ac insertus legitur, approbavimus, & ratihabuimus, quemadmodum etiam, virtute præsentium, illum approbamus & ratihabemus, Regio verbo spondentes, Nos omnia ac singula, in eodem comprehensa, religiosè observaturos ac impleturos, neque, quantùm in Nobis erit, unquam passuros, ut ullo modo ac prætextu violetur ac infringatur. In quorum majorem fidem hoc Diploma, manu Nostrâ subscriptum, Sigillo quoque Regio corroborari jussimus. Quod factum est in Castris Nostris ad Bloniam, die vigesimâ quartâ Novembris Anni à nato Salvatore suprà Millesimum Septingentesimi Quinti.

CAROLVS.

C. Piper. mpp.

